

Dementie en hulp bij zelfdoding.

Dementie is een neurologische aandoening, waarvoor geen behandeling bestaat. Voor sommige mensen die de diagnose krijgen, kan dat aanleiding zijn om om hulp bij zelfdoding te verzoeken. Zo'n chronische aandoening kan een grond voor hulp zijn, mits er sprake is van ondraaglijk lijden. Voor de arts die de hulp bij zelfdoding geeft, moet het lijden invoelbaar zijn.

Als u in aanmerking wilt komen voor hulp bij zelfdoding is het in ieder geval van belang om ruim van tevoren, als uw geest nog niet te veel is aangetast door de dementie, een schriftelijke verklaring te maken. Dit is bij voorkeur geen voorgedrukte verklaring, maar kan beter zo veel mogelijk in eigen bewoordingen worden opgesteld. Het is belangrijk om zo concreet en persoonlijk mogelijk aan te geven wat lijden voor u betekent. Probeer het zo goed mogelijk te beschrijven; het gaat om ongelukkig zijn, dat kan zich bijvoorbeeld uiten in angst, onrust of agressie. Ook ontluistering en verlies van waardigheid kunnen ondraaglijk zijn. De verklaring moet worden besproken met een arts en liefst met enige regelmaat geactualiseerd worden.

Zo'n verklaring geeft geen recht op hulp bij zelfdoding. Er moet op het moment van uitvoering sprake zijn van lijden, dat consistent is en waarneembaar door de omgeving. Dus het moet duidelijk zijn dat de betrokkene lijdt.

Naast de eigen verklaring is het belangrijk om iemand in de nabijheid te hebben, die steun kan geven bij het verzoek. Bij het vorderen van de dementie kunnen mensen wel de wens hebben, maar niet meer de mogelijkheid om de hulp bij zelfdoding voor zichzelf te regelen.

Een ander punt is het begrip ondraaglijk lijden. Degene die het betreft is de enige die kan aangeven dat het lijden ondraaglijk is. Het komt wel voor dat een arts aangeeft dat hij het lijden niet ondraaglijk vindt. Het is echter de betrokkene die dat als enige kan bepalen en die duidelijk moet maken wat het lijden zo ondraaglijk maakt. Als een arts zoiets zegt, is het verstandig om direct op zoek te gaan naar een andere arts of contact op te nemen met bijvoorbeeld Stichting de Einder voor advies.

Een laatste begrip in dit verband is 'vijf voor twaalf'.

Het is verstandig om in geval van een wens tot hulp bij zelfdoding bij dementie op tijd te zijn met het verzoek. Dus op het moment dat de betrokkene nog zelf in staat is om die wens duidelijk te maken en het ondraaglijk lijden uit te leggen. Dat moment wordt vijf voor twaalf genoemd. Deze uitdrukking verwijst naar het omslagpunt van waarop de patiënt nog "wilsbekwaam" is naar wanneer dat niet meer het geval is. Vaak hopen mensen dat het met een eigen verklaring mogelijk is om de hulp door naasten te laten regelen. Die kans is echter klein, omdat het ondraaglijk lijden dan aannemelijk gemaakt moet worden door een ander.

Ervaringen uit de praktijk

Ik heb een aantal keren hulp bij zelfdoding gegeven bij iemand die leed aan dementie. Van de aanloop naar het overlijden heb ik verschillende dingen geleerd:

De functie van de hersenen kan gedurende de dag heel erg verschillen. Soms konden mensen me in de ochtend heel goed uitleggen dat het verlies van hun geestelijke functies hen heel ongelukkig maakten. Maar op dezelfde dag 's middags kon dat besef helemaal weg zijn. Dan kreeg ik te horen dat, als er

sprake zou zijn van dementie, ze hulp zouden willen bij het overlijden, maar dat het zover nog helemaal niet was. Dat werd nog eens versterkt als mensen ook een glas wijn hadden gedronken.

Het andere wat ik heb geleerd is dat met het vorderen van de dementie het moeilijker kan zijn om de urgentie duidelijk te maken aan de arts, terwijl die wel gevoeld wordt. Om die reden adviseer ik altijd om een vertrouweling te regelen, die mee kan gaan naar de arts om die urgentie over te helpen brengen.

Verdere informatie:

[Ik denk na over mijn wensen voor zorg en behandeling | Thuisarts.nl](#)

[Voor een toekomst zonder dementie | Alzheimer Nederland \(alzheimer-nederland.nl\)](#)